

Vážený pán minister
Miroslav Lajčák
Ministerstvo zahraničných vecí
a európskych záležitostí Slovenskej republiky
Hlboká cesta 2
833 36 Bratislava 37

V Bratislave, 27. 10. 2019

● **Výzva na efektívnejšie nastavenie slovenskej rozvojovej spolupráce**

Vážený pán minister Miroslav Lajčák,

na základe faktov a čísel sa domnievame, že MZVaEZ SR ako koordinátor slovenskej oficiálnej rozvojovej spolupráce (ODA) stojí na križovatke, kedy sa treba rozhodnúť, či SR chce mať zmysluplnú a efektívnu rozvojovú spoluprácu a zaradiť sa tak aj fakticky medzi donorské krajiny Výboru pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (DAC/OECD), alebo či chce so svojim príspevkom 0,13% HNP na ODA ostať na posledných priečkach prestížneho klubu DAC/OECD.

Máme za to, že bez navýšenia skutočnej bilaterálnej časti rozpočtu (ODA), teda tej o ktorú sa môžu uchádzať slovenské subjekty (mimovládne organizácie, firmy a pod.), nie je možné zvýšiť efektívnosť systému rozvojovej spolupráce ani uviesť do praxe väčšinu potrebných systémových zmien.

Preto požadujeme:

1. Zefektívnenie fungovania a silnejší mandát pre koordinačný výbor pre rozvojovú spoluprácu SR tak, aby mal jasnú agendu a kompetencie.
2. Navýšenie rozpočtu Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS) Napr. rozpočtovým opatrením a vytvorením špeciálnej výzvy na humanitárne a rozvojové projekty vo výške 2 mil. EUR. Financie navrhujeme ušetriť a nájsť v dobrovoľných finančných príspevkoch, ktoré by sa o túto sumu ponížili.

Fakty a čísla:

- **Slovensko je na poslednom, 29. mieste¹**, z donorských krajín DAC/OECD a dáva na ODA iba 0,13% HND.
- Slovenské subjekty sa reálne mohli v projektových výzvach uchádzať o 4,4 mil. EUR v roku 2018. To predstavuje **menej ako 3,5 % z celého rozpočtu ODA 117 mil. EUR.**
- **Multilaterálna časť stále výrazne rastie, len v roku 2018 bola navýšená o 16 mil. EUR.**
- **10 rokov stagnácie: Alokácia na dotačné výzvy v gescii SAMRS stagnuje už 10 rokov** na 4 mil. EUR. Naproti tomu za posledných 10 rokov celkový rozpočet slovenskej ODA narástol zo 60 na skoro 120 mil. EUR, **čím sa SR vydala na cestu výrazného navyšovania dobrovoľných a iných finančných príspevkov na úkor budovania vlastných kapacít.**
- Západné krajiny majú tento pomer medzi multilaterálnou a bilaterálnou časťou omnoho vyrovnanejši. **ČR dala v 2018 na dotačné výzvy 6x vyššiu sumu** (cca 25 mil. EUR) **ako SR a podobne Poľsko** (23 mil. EUR).
- Aj vďaka slabej podpore zo strany národných ministerstiev sa v rokoch 2004 - 2012 organizáciám občianskej spoločnosti EÚ 13 podarilo získať **iba 0,41% celkového financovania** humanitárnych operácií, ktoré Generálne riaditeľstvo **pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ** (DG ECHO) udelilo organizáciám občianskej spoločnosti.²
- **Absorpčná kapacita mimovládnych organizácií je omnoho vyššia** ako 4 mil. EUR, ktoré v rámci dotačných výziev prerozdeľuje SAMRS. Napríklad len na výzvu na humanitárne projekty boli podané projekty v hodnote 2,5 mil. EUR, pričom alokácia na výzvu bola 1 mil. EUR.

Dopady súčasného systému slovenskej ODA:

- V dlhodobom horizonte **nepomáha budovať vlastné kapacity**, expertízu (vrátane štátnej správy, mimovládnych organizácií a firiem, ako aj rozvojovej diplomacie).
- **Znižuje konkurencieschopnosť** slovenských subjektov uchádzať sa o finančné zdroje z EÚ a iných medzinárodných organizácií.
- Tým, že 95% celého rozpočtu ODA (117 mil. EUR v 2018) posielala do medzinárodných organizácií, výrazne **znižuje vizibilitu slovenskej značky v teréne.**

¹ <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/official-development-assistance.htm>

² <http://www.trialog.or.at/study-a-decade-of-eu13-civil-society-participation-in-european-humanitarian-actions>

- Je nemožné alebo **skoro nemožné merať efektivitu rozvojovej spolupráce**, ak 95% celého rozpočtu ODA ide do medzinárodných organizácií na rozdiel od projektov domácich organizácií, ktoré sú transparentnejšie, s príbehom, s konkrétnymi výsledkami a ktoré zvyšujú pozitívne povedomie našej verejnosti o priamej účasti Slovenska na pomoci v rozvojových krajinách.
- Nízke finančné alokácie a drobenie zdrojov na príliš veľa geografických a iných priorít má tiež vplyv na **udržateľnosť** projektov v dlhodobom horizonte.
- **Neprihádza k tvorbe pracovných miest a expertných kapacít** (ktoré potom chýbajú a SR nemá koho nominovať do medzinárodných organizácií³).

Toto konštatovanie nás mrzí o to viac, že ako Platforma rozvojových organizácií - Ambrella nie sme nezaujatým pozorovateľom, ale organizáciou združujúcou všetky najrelevantnejšie slovenské mimovládne subjekty pôsobiace v oblasti rozvojovej spolupráce, humanitárnej pomoci a globálnom vzdelávaní s dlhou tradíciou a bežne s 30 ročnou skúsenosťou. Viacerí naši členovia pôsobia v tejto oblasti už od roku 1989 a samotná Platforma rozvojových organizácií - Ambrella sa formovala od roku 1998.

Domnievame sa, že je nielen **možné, ale aj potrebné nakladať so sumou 117 mil. EUR** (rozpočet ODA 2018) výrazne **efektívnejšie**.

Ak má byť naďalej mimovládny sektor považovaný za kľúčového partnera MZVaEZ SR v oblasti rozvojovej spolupráce - napríklad aj preto, že ako jediný slovenský aktér dlhodobo pôsobí v rozvojových krajinách, pozná situáciu na mieste, reprezentuje značku SlovakAid a dobré meno SR, disponuje expertízou nielen v teréne, ale aj na úrovni tvorby politik a nástrojov pre systém rozvojovej spolupráce - tak máme zato, že je potrebné, aby sa MZVaEZ SR ako koordinátor ODA, vláda SR a ďalšie príslušné ministerstvá vážne zaoberali nami opísanou situáciou a požiadavkami.

Platforma rozvojových organizácií - Ambrella

Výkonný tajomník

Daniel Kaba

³ Komplexné zhodnotenie efektivity členstva SR v medzinárodných organizáciách a s ním spojené finančné aspekty (2016 – 2017), str.7-8

ČLENOVIA

POZOROVATELIA

